

Par kooperācijas nozīmi lauksaimniecībā un mežsaimniecībā

Aizvadītais gads ar Covid-19 izraisīto pandēmijas uzliesmojumu visā pasaulē radīja negaidītu pagrieziena arī Latvijas lauksaimniecības un mežsaimniecības kooperatīvu darbībā, liekot straujāk pielāgoties jaunajiem apstākļiem, ikdienas procesos ieviešot digitalizāciju, kā arī mobilizēties savu biedru – lauksaimnieku un meža īpašnieku – saražotās produkcijas veiksmīgai realizācijai dažādu ierobežojumu apstākļos.

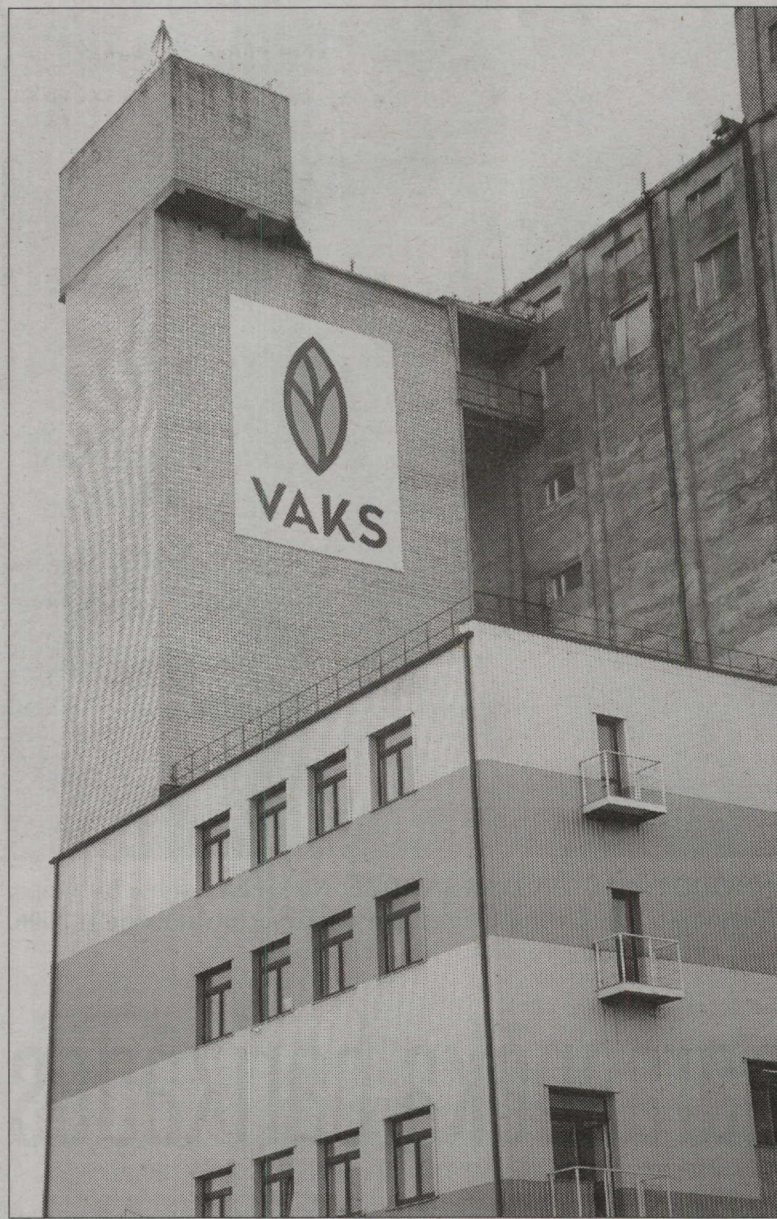
Ne tikai paši lauksaimnieki, bet arī valsts institūcijas un pārējā sabiedrība novērtēja kooperācijas nozīmi krīzes brīdī. Tā, piemēram, lai atbalstītu vietējos augļu, ogu un dārzeņu ražotājus, aizvadītajā gadā tika uzsākts darbs pie augļu un dārzeņu nozares attīstīšanas – noslēgts sadarbības memorands starp Zemkopības ministriju, lauksaimnieku un tirgotāju organizācijām, lai veicinātu Latvijā ražotu augļu, ogu un dārzeņu audzētāju kooperāciju un produkcijas pieejamību patērētājiem. Tāpat jāatzīmē, ka lauksaimnieku organizāciju līderi sarunās ar nodokļu politikas veidotājiem panāca samazinātā pievienotās vērtības nodokļa saglabāšanu 5% apmērā augļu un dārzeņu nozarēs.

Tāpat kā citu nozaru uzņēmumus, arī lauksaimniecības un mežsaimniecības kooperatīvu ikdienā

aizvadītais gads strauji ieviesa digitālo tehnoloģiju izmantošanu. Kā atzīst kooperatīvu vadītāji un biedri – tam ir gan savi plusi, gan mīnusi. Procesu digitalizācija dod laika un finanšu resursu ietaupījumu, jo daudzus jautājumus lauksaimnieks var atrisināt, sazinoties ar kooperatīva vadību vai speciālistiem telefoniski, ar elektroniskā pasta palīdzību vai arī tiešsaistes sanāksmēs. Taču paralēli jāatzīst, ka digitālo rīku izmantošana nekad neaizstās komunikāciju un kvalitatīvas diskusijas klātienē.

Neskatoties uz to, ka Covid-19 šķietami daudzus procesus valstī ir apstādinājis, 2021. gadā notiks intensīvs darbs pie Eiropas Savienības lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares atbalsta politikas ieviešanas Latvijā, jo, kā zināms, ir sācies jauns plānošanas periods, kurā 2021. un 2022. gads ir noteikti kā pārejas gadi.

Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija arī 2021. gadā plāno turpināt darbu pie 2020. gadā iesāktajām aktivitātēm – mājražotāju kooperācijas veicināšanas, kooperatīvu vadītāju un darbinieku izglītošanas, kooperācijas idejas popularizēšanas lauksaimnieku, meža īpašnieku un mājražotāju vidū. Tāpat 2021. gadā nepieciešams vēl vairāk veicināt vietējo saražoto produktu patēriņu, jo tā-

VEIKSMES STĀSTS. Latvijas graudaudzētāju kooperatīvs «VAKS» 2019. gadā, nosvinot savas pastāvēšanas 20. gadskārtu, modernizējot savas struktūrvienības, investēja Varakļānos un Gulbenē, bet pērn – Matīšos un Gulbenē. Aizvadītais gads joprojām augošā uzņēmuma vēsturē iegāja arī ar to, ka saimnieciskā darbība graudkopībā notiek ne tikai vairs Latgalē un Vidzemē, bet nu jau arī Zemgalē. Un vēl – kopš aizvadītā gada nogales ir veiktas izmaiņas nosaukumā. Tagad to dēvē: kooperatīvā sabiedrība «VAKS». Alekseja Koziņeca foto

dējādi katrs no mums var palīdzēt Latvijas ekonomikai pēc iespējas ātrāk atveseļoties pandēmijas izraisīto seku dēļ. Kā atzīst lauksaimniecības kooperatīvu vadītāji, viens no 2021. gada izaicinājumiem ir strādāt pie kooperatīvu darbības efektīvizēšanas, izvērtējot jau ieguldīto, kā arī plānoto investīciju atdevi.

Sanita Putniņa,
LLKA

Sniegs dārzā – ne tikai acu priekam

Lai arī ilgi gaidītais sniegs nu priecē acis lieliem un maziem, taču atcerēsimies, ka intensīva snigšana dārzā spēj radīt vairākas problēmas. Kādas tās ir un kā ar tām tikt galā, skaidro Māris Narvils, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) vecākais dārzkopības eksperts.

Daudz irdena sniega darbojas kā lielisks siltuma izolētājs. Ja tas sakrīt uz nesaalušas augsnes, var sākties augu izsūšana, it īpaši, ja augi ir maziņi un tie pilnībā tiek apsegti ar sniega kārtu. Kamēr sniegs ir irdens, to var nopūst no augiem ar sniega pūtēju, kas ar intensīvu gaisa plūsmu irdeno sniegu spēj pārvietot.

Māris Narvils uzsver: «Jāatceras, ka no zemes nāk siltums, tādēļ irdeno sniegu nopūst varēs ilgākais 24 stundu laikā. Vēlāk tas no zemes siltuma kļūs slapjš un ar pūtēju pārvietojams vairs nebūs. Nevajag nopūst augus kailus, jāatstāj vismaz 5 – 10 cm sniega kārtā. Tas gan atkarīgs arī no sala stipruma – jo stiprāks sals, jo biezāka sniega kārtā.»

Ap kokiem un krūmiem sniegs noteikti ir jānomīda. Tas ir jādara divu iemeslu dēļ. Zem irdenā sniega patīk darboties grauzējiem, visbiežāk – lauku strupastēm. Tās var radīt ļoti nopietnus bojājumus augļu kokiem, īpaši – ābelēm. Tās parasti apgrauž mizu ābelei virs augsnes, visapkārt stumbram. Ja miza tiek nograuzta visapkārt kokam, tas neglābjami ies bojā. Ja kāda mizas strēmele būs palikusi, pastāv iespēja koku glābt. Ja dārzā ir liels, arī postījumi var būt lieli.

Otrs iemesls ir sakņu kakla izsūšana. No zemes izplūstošais siltums atduras pret sniega kārtu, gaisa temperatūra pieaug, gaisa trūkst, un sākas izsūšana, kas neko labu nesola. Krūmi un augļu koki var aiziet bojā. Sniegs ap katru stumbru un krūmu sakņu kaklu ir jānomīda, tikai tā iespējams izvairīties no šo abu negatīvo faktoru ietekmes.

Ja sniegs ir slapjš un pēc tam piesalst, koku un krūmu zaros var uzkrāties liels sniega daudzums, kas var sasniegt kritiski lielu svaru. Ja krūmi un augļu koku vainagi sliktas kopšanas rezultātā ir sabiezināti, tas var beigties ar zaru lūzumiem. Tad vienīgais glābiņš ir, zarus regulāri nokrotot, atbrīvojot tos no lielās sniega nastas.

Ilze Rūtenberga-Bērziņa,
LLKC

Par labāko pastnieku vai pasta nodaļas operatoru balsot vēl var līdz 31. janvārim

Latvijas Pasts jau desmito reizi rīko tradicionālo konkursu *Mans pastnieks*, lai katrā Latvijas reģionā noteiktu un godinātu to pastnieku un pasta nodaļas operatoru, kuru klienti atzinuši par precīzāko, zinošāko un izpalīdzīgāko. Lai nominētu savu labāko pasta darbinieku, *Latvijas Pasts* aicina ikvienu klientu vēl līdz 2021. gada 31. janvārim tiešsaistē iesniegt konkursa anketu <http://anketa.pasts.lv/> vai arī nosūtīt to pa pastu ar jau apmaksātu piegādi – drukātās anketas ievietotas visos *Laikrakstu un žurnālu abonēšanas katalogos 2021. gadam*, kas bez maksas tika piegādāti lasītāju pastkastītēs pirms abonēšanas

Mans pastnieks 2020

Par gada labāko pasta darbinieku
vari balsot vēl līdz 31. janvārim!

kampanjas sākuma pagājušā gada oktobrī.

Latvijas Pasts patlaban saņemis jau vairākus tūkstošus klientu aizpildītu labākā pasta darbinieka anketu – lielākā daļa joprojām tiek saņemtas pa pastu, taču būtiska iedzīvotāju aktivitāte novērojama arī tiešsaistē, izmantojot *Latvijas Pasts* interneta vietni <http://anketa.pasts.lv/>.

Latvijas Pasts konkursu *Mans pastnieks* rīko jau desmito gadu, lai dotu iespēju pateikt paldies kādam no uzņēmuma aptuveni 2300 pastnieku un pasta nodaļu darbinieku – tieši pateicoties viņiem, katru darbdienu pasta sūtījumi tiek piegādāti uz jebkuru adresi visā valsts teritorijā gan adresātu pastkastītēs, gan tieši rokās, gan uz birojiem. Pastnieka un

pasta operatora profesiju īpaši novērtē lauku reģionos, jo pasta darbinieki ir izpalīdzīgi un atsaucīgi arī ārpus tiešo darba pienākumu izpildes, ar padomu vai praktisku rīcību nereti atbalstot tos, kas paši par sevi parūpēties nespēj.

Labākais 2020. gada pastnieks un pasta nodaļas operators konkursa *Mans pastnieks* ietvaros tiks noskaidrots katrā Latvijas reģionā – Kurzēmē, Latgalē, Vidzemē, Zemgalē un Rīgā. Iedzīvotāju vērtējumā labākie pastnieki un pasta operatori saņems vērtīgas balvas no *Latvijas Pasts*.

Konkursa *Mans pastnieks* drukātā anketa kopā ar *Laikrakstu un žurnālu abonēšanas katalogu 2021. gadam* jau pagājušā gada oktobrī piegādāta to klientu pastkastītēs, kas kādu no preses izdevumiem abonējuši pēdējo divu gadu laikā. Aizpildītas anketas līdz 31. janvārim jāievieto jebkurā *Latvijas Pasts* vēstuļu kastītē vai jānodod pasta nodaļā – anketas nosūtīšana ir apmaksāta.

Latvijas Pasts organizētajā konkursā *Mans pastnieks 2019* labākā darbinieka nominācijai tika izvirzīti 1610 *Latvijas Pasts* pastnieki vai pasta operatori, par kuriem tika saņemts vairāk nekā 11000 klientu anketu.

Vineta Danielsone